

MÚZY MAXA ŠVABINSKÉHO IV. DIVOŽIENKA A BÁSNIKOVÁ MÚZA

Pokračovanie príbehov Švabinského poštových známok začnem úryvkom z dopisu, ktorý poslal Anne 28. 8. 1915 a predpovedal autorov meniaci sa prístup k umeniu. „Ty, Aničko, neješ jen mou ženou, ale milovanou milenkou, a veškeré mé nastávající obrazy budou hymny na Tebe“. Inšpirovaním sa Annou, autor prepožičal jej podobu viacerým alegorickým postavám. [1] Zameral sa na kozlovskú prírodu a v jeho tvorbe sa často objavovali motívy s tematikou žní a senoseče [2]: „Česká žitná krajina je teď proň plná démonických stvoření, která se prohánějí nad lány obilí, která se sluní na oblaky nad krajem. Jsou to divoženyky...“.

Pof. 2049, 17.9.1973, 100. výročí narodení Maxe Švabinského - 60 h Srpnové poledne, Rz 11 ½ : 11 ¼, OTr + HT 2x25 známok, Návrh: M.Š. Drevoryt, R: Jindra Schmidt [3]

„A tak, zatím co se rozhodnutí na bojištích (Pozn.autora - I.sv. vojny) stále kolísalo v nejděsnějším zápolení, u nás byla květnová pohoda, kdy si český umělec i črtal perem motiv zcela mírový, letní polední klid nad českým lánem obilí, nad nímž se, ve zjednodušené obměně listu „Slunovratu“ vznáší jediná postava, krásná nahá žena stínící si rukou oči před sluncem a v druhé ruce zvedající srp budoucí bohaté žatvy. Mír, mír, mír...volá tento náčrt pro dřevorytový list zvaný zprvu Letní, později Srpnové poledne“. [5] Výsledkom tejto inšpirácie bola aj poštová známka Srpnové poledne (obr.1.), zobrazujúca odhalenú ženskú postavu v žiari slnka, bežiacu po pšeničnom poli. Môžeme sa preto s vysokou pravdepodobnosťou domnievať, že polednicou je jeho Anna. Keď sa na jej pohyb pozrieme detailnejšie zistíme, že sa postava počas behu nedotýka zeme. Zobrazená polonahá divožienka sa vznáša nad obilným lánom. Návrh poštovej známky bol vytvorený podľa predlohy drevorytu (obr. 2.) rozmerov 440 mm x 340 mm z roku 1917. [4]

Obr. 1. Poštová známka
pof. 2049

Obr. 2. Predloha známky

Pof. 1013, 20.8.1958, 85. narodeniny Maxe Švabinského Básnik a Múza - 1,60 Kčs, hnědočerná, Rz 13 ¾, OTp 3x4, Návrh: M.Š. Malba a drevoryt, R: Jindra Schmidt [3]

K 85. narodeninám majstra Švabinského vydala poštová správa známku v úprave Jindřicha Schmidta a to podľa autorovej drevorytovej predlohy (obr. 3.). Max navštívil s Annou Taliansko v rokoch 1925 až 1928 a stále v období júlových horúčavách. Nadčasovou víziou obrazu sa inšpiroval počas študijného pobytu v Ríme, ktorý absolvoval spoločne so sochárom Jánom Štursom. [5]

Je to technicky veľmi náročný drevoryt rozmerov 537 mm x 413 mm z roku 1931. [4] Literatúra [6] uvádza, že sa jedná po grafickej stránke o najdokonalejšie dielo, ktoré bolo vytvorené vo Švabinského dielni. Podľa spomienok jeho dcéry Zuzany [1],

Obr. 3.
Predloha
Básnik
a Múza

vytvoril tento drevoryt počas svojho prvého pobytu v zámockej vile v Pohorelskej Maši. Zobrazené postavy sú na ňom väčšie ako zvyčajne a výrazne predsunuté do popredia. Postava rozprávajúcej Múzy pôsobí, akoby pokračovala vpravo mimo formát obrazu. Rozlíšenie látok tmavého básnikovho aksamitu a zlatej drapérie Múzy, poukazuje na dokonalý prenos malby do drevorytiny. Pozornosť si zaslúži aj detailné prepracovanie rúk oboch postáv. V pozadí je zrúcanina prerastajúca trávou, oleander a vyčnievajúca Michelangelova kopula baziliky sv. Petra.

WWW.MERKUR-REVUE.EU